

UPRAVLJANJE BOLI KOD PALIJATIVNIH BOLESNIKA

Jakovljević P.¹, VLAOVIĆ M.², Lovrić B.^{3,5}, Jovanović T.⁴

¹ Opća bolnica Nova Gradiška, Nova Gradiška, Croatia
Ravnateljstvo

² Opća bolnica Nova Gradiška, Nova Gradiška, Croatia
Jedinica za kontrolu kvalitete

³ Opća županijska bolnica Požega, Požega, Croatia
Jedinica za kvalitetu

⁴ Opća županijska bolnica Pakrac i bolnica hrvatskih veterana, Pakrac, Croatia
Jedinica za kvalitetu

⁵ Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, Osijek, Croatia
Katedra za sestrinstvo i palijativnu medicinu

Objective: Uvod: Ublažavanje boli kod palijativnih bolesnika je humani i etički postupak kojemu je cilj poboljšanje kvalitete života ovih bolesnika. Korištenje skala za procjenu boli od izuzetne je važnosti u svrhu pravovremene analgezije bolesnika i praćenja mogućih nuspojava.

Cilj rada je ispitati učestalost korištenja skala za procjenu boli kod palijativnih bolesnika s osvrtom na intenzitet i karakteristike boli, te primjenu farmakoloških i nefarmakoloških metoda u liječenju boli.

Bolesnici i metode: Provedeno je retrospektivno istraživanje na 155 bolesnika od kojih je 80 (51,6 %) muškaraca i 75 (48,4 %) žena. Bolesnici su hospitalizirani na Odjelu djelatnosti palijativne skrbi Opće bolnice Nova Gradiška tijekom 2018. godine. Pregledom medicinske dokumentacije dobiven je uvid o praćenju boli.

Rezultati: Muškarci su značajnije bolesnici s neoplazmama, dok su žene značajnije više ostali bolesnici (χ^2 test, P

= 0,04). Središnja vrijednost (medijan) dobi ispitanika je 79 godina (interkvartilnog raspona od 71 do 85) godina u rasponu od 42 do 95 godina. Akutnu bol imaju 24 (26 %) ispitanika, dok je kronična bol prisutna kod njih 68 (74 %). Jaka bol je prisutna kod 11 (7,1 %) bolesnika, dok je razina boli bila podnošljiva kod 18 (11,6%) bolesnika, bez značajne razlike u odnosu na kategoriju bolesti. Praćenje boli je evidentirano kod svega 12 (7,7 %) bolesnika. Značajno najmanje je evidentirana procjena boli kod bolesnika s bolestima cirkulacijskog sustava (Fisherov egzaktni test, $P < 0,001$). Analgetik ne uzima 65 (41,9 %) bolesnika, a od ispitanika koji uzimaju analgetike 51 (57 %) bolesnika s neoplazmom uzima slabe opioide $\pm$ neopioide $\pm$ adjuvantne lijekove, a njih 15 (16 %) jake opioide $\pm$ neopioide $\pm$ adjuvantne lijekove (Fisherov egzaktni test, $P < 0,001$). Do smanjenja intenziteta boli došlo je kod 78 (88 %) bolesnika, kod 3 (3 %) je bol nepromijenjena, a za 8 (9 %) bolesnika nije provedena evaluacija. Zaključak: Učestalost procjene bola kod palijativnih bolesnika nije zadovoljavajuća. Nefarmakološke metode koje medicinske sestre provode u svom radu su najčešće neevidentirane. Nedovoljan broj medicinskih sestara kao i opterećenost u radu obrazlažu dobivene rezultate. Potrebno je uložiti dodatne napore u podizanju razine svijesti medicinskih sestara o važnosti evidentiranja provedenih postupaka u sestrinskoj dokumentaciji.